

Situne Dei

Årsskrift för Sigtunaforskning och historisk arkeologi

2023

Redaktion:

Anders Söderberg
Charlotte Hedenstierna-Jonson
Anna Kjellström
Magnus Källström
Cecilia Ljung
Johan Runer

Utgiven av Sigtuna Museum

"Sigtunavikingen", SHM nr 22044, utställd vid ingången till utställningen NORMANDS, Migrants, Conquéranrs, Innovateurs i Musée des Antiquités i Rouen, sommaren 2023. Foto: Ted Hesselbom.

Normanderna. Migranter, erövrare och innovatörer

NORMANDS, Migrants, Conquéranrs, Innovateurs. Så hette utställningen i Rouen. Sigtuna museum hade tillsammans med många andra europeiska museer lånat ut vikingatida föremål från sina samlingar till två utställningar på två olika museer i staden Rouen i Normandie. Dessförinnan hade den visats i Mannheim i Tyskland. Stolt som bara den var jag när jag besökte utställningarna sommaren 2023.

Utställningarna berättade om de så kallade vikingarna utifrån Normandies historia. Största delen handlade om den tid då skandinavernas närvaro påverkade den, men även en betydande del om tiden efter då resorna fortsatte ut i världen, nu längre söderut till bland annat Sicilien. Besökare kunde också lära sig också om utvecklingen i Skandinavien, bland annat i Sigtuna.

Den så kallade Sigtunavikingen fick en hedersplats i entrén till ett av museerna. Den var dessutom omslagspojke på nästan allt tryckt material, på vepor, foldrar och annonser.

Det var omtumlande att se det normandiska perspektivet på de skandinaver som invandrade landsänden under slutet av 800-talet. Flera skandinaviska anfall mot det krackelerande Frankerriket har satt odödliga spår i dagens Frankrike. I Normandie är skandinavernas påverkan del av den lokala historien och något man är stolt över. Åtminstone tolkar jag utställningen så.

Staden Rouen är fylld av sentida skulpturer, gravmonument och minnen som vill påminna om denna tid som ännu idag präglar självbilden i Normandie. Huvudpersonen i berättelsen är skandinavens Rollo (Robert I), född i mitten av 800-talet och som anses ha dött någon gång mellan 927 och 933. Han beskrivs som vikingahövdingen som fick land av Frankerrikets kung kring floden Seines mynning i utbyte mot att sluta anfälla dem samt skydda Paris från andra skandinaviska rövare. Landet som kungen gav bort brukar kallas Normandie, nordmännens land. Rollo kallas därför den första hertigen av Normandie även om titeln kom i bruk långt senare. Han var anfader till Vilhelm Erövraren (1028–1087) som tog över tronen i England år 1066, vilket är huvudberättelsen i den berömda Bayeux-tapeten.

Inga samtida bilder eller skulpturer finns av Rollo. Sigtunas vikingagubbe skulpterad i älghorn är däremot ett av världens få samtida tredimensionella vikingaporträtt, i och för sig daterad till 1000- eller 1100-talet. Han är funnen i Sigtuna och har en huvudroll i Sigtuna museums basutställning. Vi har ingen aning vem han var men han har varit efterlängtd under sin Frankrikeresa och är nu säkert hemma i Sigtuna igen.

Ted Hesselbom
Musei- och konsthallschef, Sigtuna Museum & Art